

"Veelzijdig en groen"

An aerial view of the school campus. The central building is a large, orange-colored structure with a white roof. To its right is a smaller, white building with a blue roof. Further right is a large, rectangular blue pool. The campus is surrounded by green trees and grass. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the top edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the bottom edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the left edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the right edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the top edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the bottom edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the left edge. A road labeled 'DE GRUYTER' runs along the right edge.

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon (070) 326 19 91
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl

Documentatiepagina

Citeertitel:	Groenontwikkelingsprogramma Gemeente Rijswijk
Corsanummer:	16.035966
Datum collegebesluit:	
Auteur(s):	Peter van Proosdij, Bianca van Petegem
Team:	Reinder de Boer, Judith van der Broek, Gerda Draijer, Martin Efdee, Edwin Zaagman, Leo van Zundert, Chris Bögemann, Rik Geval, Femke van den Bosch, Esmeralda van Tuinen en Henk Slegten.
Opgavenmanagers:	Marijke van der Lely, Aad Wubben en Mark Kraakman
Portefeuillehouder:	Marloes Borsboom
Beknopte inhoud:	Het Groenontwikkelingsprogramma omvat de prioritaire projecten en activiteiten die bijdragen aan de doelen van: biodiversiteit, ecologie, kleurrijk en groene identiteit van de stad, participatie & sociale cohesie, efficiënt & innovatief groenbeheer, effectieve investeringen in openbare groene ruimte. Daarnaast geeft het de onderlinge samenhang weer.
Communicatie:	Stakeholders, zoals bewoners, organisaties en bedrijven, zijn betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van het Groenontwikkelingsprogramma. De Raad wordt geïnformeerd over het verloop van het programma. Voor de uitwerking van de communicatie wordt een apart communicatieplan gemaakt.

Gemeente Rijswijk
Stadhuis
Bogaardplein 15
Postbus 5305
2280 HH, Rijswijk

Telefoon: 070 3261000
E-mail: stadhuis@rijswijk.nl
Internet: www.rijswijk.nl

Inleiding

Waarom een Groenontwikkelingsprogramma

Rijswijk staat bekend als een groene stad. Dat heeft veel waarde voor inwoners, recreanten, passanten, voor het economisch vestigingsklimaat en voor natuurbehoud en – ontwikkeling. In de Stadsvisie Rijswijk 2030: Samen maken wij de Stad! is de ambitie opgenomen om de groene waarde van Rijswijk te versterken en om initiatieven vanuit de stad te stimuleren. Het Groenontwikkelingsprogramma is een uitwerking van deze ambities.

Hoe is het Groenontwikkelingsprogramma tot stand gekomen

Voor een groot deel van de uitvoering heeft de gemeente andere partijen nodig. Daarom is dit programma ook samen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en scholen opgesteld. Alle gezamenlijke ideeën, doelen en ambities zijn bekeken en uitgewerkt in kansen en ideeën op het gebied van:

- beeldkwaliteit;
- meer kleur in de stad;
- biodiversiteit;
- ecologische verbindingen;
- de identiteit van een groene stad, en:
- participatie, activering en sociale cohesie.

In dit Groenontwikkelingsplan staan alle concrete projecten die Rijswijk met dit programma wil realiseren, samen met haar partners. Mede door deze intensieve samenwerking kan de gemeente ook andere financieringsbronnen aanboren, zoals subsidie door de provincie. Ook de betrokken partijen leveren een financiële bijdrage aan de realisatie van de projecten, mede door zelf groenprojecten uit te voeren.

Wat is het Groenontwikkelingsprogramma

Het Groenontwikkelingsprogramma geeft een overzicht van alle concrete projecten, inclusief het daarvoor beschikbare budget. Concreet betreft het de volgende 4 (hoofd)projecten:

1. Initiatievenloket en de ondersteuning van kleinschalige initiatieven
2. Investeringsprojecten in parken & kansrijke projecten
3. Bijenconvenant
4. Stadsnatuur versterken

Wat doen we nog meer

Naast de projecten die in dit programma zijn aangegeven, voeren we natuurlijk nog meer groenprojecten uit, zoals de herinrichting van Park Cromvliet en het Wilhelminapark, operatie Steenbreek en klimaatadaptatie. Verder werken we samen met ondernemers aan de vergroening van In de Bogaard en de Plaspoelpolder.

Communicatie

Alleen het opstellen van dit plan met onze partners is niet voldoende. We willen ook steeds meer mensen betrekken bij onze speerpunten. Dit doen we via een communicatietraject. De kernboodschap die we daarbij uitdragen luidt:

We willen een groen, veelzijdig en kleurrijk Rijswijk zijn. Met meer diversiteit in planten en dieren. Met meer kleur in de stad. Zodat onze stad nog mooier en gezonder wordt. Dit doen we door initiatieven uit de samenleving te stimuleren en te faciliteren en vanuit de gemeente zelf ook groene projecten in de stad op te starten.

1. Initiatievenloket en de ondersteuning van kleinschalige initiatieven

Aanleiding

Groenparticipatie is nieuw en kent grote belangstelling. Het aantal initiatieven is momenteel 20 en dit aantal zal naar verwachting zeker toenemen. De gemeente wil dit graag verder stimuleren en ondersteunen. Ervaring leert dat het ondersteunen van initiatieven de kans op succes sterk vergroot. Doel is een groene inrichting met meer biodiversiteit en meer sociale cohesie.

Wat gaat er gebeuren?

De gemeente heeft inmiddels het [Groenloket](http://www.rijswijk.nl/groenloket) (www.rijswijk.nl/groenloket) opgericht waar bewoners met groeninitiatieven terecht kunnen. Via de website van het Groenloket delen de gemeente en initiatiefnemers groene projecten. Op de website kunnen initiatiefnemers hun idee aanmelden, subsidie aanvragen, spelregels en tips vinden rondom groenparticipatie, ondersteuning aanvragen en goede voorbeelden ter inspiratie vinden.

Het Groenloket ondersteunt de projecten. Voor elke initiatiefnemer wordt besproken welke ondersteuning nodig is. Dat kan in de vorm van goedkeuring of advies door de gemeente, door de initiatiefnemer in contact te brengen met andere initiatiefnemers of organisaties, via een kleine financiële bijdrage of door bijvoorbeeld een dienst te leveren (zoals weghalen struiken of leveren plantjes).

Wat moet daarvoor worden gedaan / gemaakt?

- initiatieven ontwikkelen om groenparticipatie onder de aandacht te brengen van bewoners en betrokken organisaties (en deze met elkaar in verbinding te brengen);
- format van een contract ontwikkelen om afspraken tussen bewoners en gemeente over groeninitiatieven vast te leggen;
- werkafspraken maken over welke ondersteuning de gemeente biedt;
- het opstellen van een voucherregeling.

Het loket als start van een integraal “initiatievenloket”

Het groenloket gaat op termijn deel uitmaken van een breder en groter initiatievenloket. Dit komt ten goede aan de sociale cohesie binnen de wijken. Te denken valt aan verbindingen met de thema's veiligheid, duurzaamheid en de sociale innovatie.

Wat levert het op (ambitie)

Bewoners zijn in staat om met elkaar initiatieven voor vergroening te realiseren in hun straat of wijk. De informatie en ondersteuning die de gemeente daarvoor biedt, geeft bewoners de mogelijkheid om dit op een zelfredzame manier te organiseren. Hiervoor zijn aanspreekpunten beschikbaar. De website is inmiddels beschikbaar, inclusief de bijbehorende ondersteuning door specialisten. De ondersteuning van initiatieven wordt in de zomer van 2017 breder gewaarborgd door inzet van een multidisciplinair (gidsen)team en door gebruik te maken van trainingen over bewonersparticipatie. Bovendien zijn netwerken van bestaande initiatiefnemers ontstaan die ondersteuning bieden aan andere initiatiefnemers (waaronder het Groencafé en het Platform Groen).

Benodigd budget

In totaal is een budget van € 250.000 nodig voor:

- Het voortzetten van de functie van het Groenloket als onderdeel van het initiatievenloket
- Communicatie, waaronder nieuwsbrieven
- Begeleiding groeninitiatieven
- Faciliteren van groenbijeenkomsten
- Ondersteunen van groeninitiatieven

2. Investerings in parken en kansrijke projecten

Parken zijn bij uitstek een sociale ontmoetingsplaats. Investerings in bewonersinitiatieven om parken meer van en voor de bewoners te maken, stimuleert de sociale cohesie in de wijk.

2.1 Park Hofrust

Aanleiding

Bewoners hebben in oktober 2015 het initiatief genomen tot renovatie van het park Hofrust. Doel is het park beter aan te laten sluiten op de behoefte van de bewoners. Effect is dat bewoners meer verantwoordelijk worden voor het park en dat het park een ontmoetingsplaats wordt voor bewoners.

Wat gaat er gebeuren?

- Er heeft zich een bewonersgroep gevormd die in februari 2016 een visie op de ontwikkeling heeft gepresenteerd, in april het voorlopig ontwerp en in juni het definitieve ontwerp.
- De bewonersgroep richt momenteel een Stichting op, op basis waarvan fondsen voor cofinanciering worden benaderd en afspraken over het beheer worden gemaakt.
- Voor de zomervakantie 2016 heeft de aanbesteding plaatsvonden van de grote werkzaamheden. Het grondwerk en de verharding zijn eind 2016 aangelegd. Begin 2017 wordt een start gemaakt met de beplanting en speelvoorzieningen.
- De bewonersgroep is regisseur van toekomstige ontwikkelingen in het park en zorgt daarmee voor een sociaal impuls in de wijk (waaronder de feestelijke opening van het park).

Benodigd budget Hofrust

De gemeente stelt een eenmalige financiële impuls van € 150.000 beschikbaar voor de aanpak van park Hofrust. Deze bijdrage van de gemeente Rijswijk is tevens een voorwaarde voor fondsen om ook aan dit project bij te dragen. Inmiddels heeft de provincie Zuid-Holland een subsidie voor 2017 toegekend (zie overzicht volgende bladzijde).

2.2 Andere parken en kansrijke projecten

Aanleiding

In de gemeente doen zich verder verschillende kansen voor om een extra impuls te geven aan vergroening. Deze kansen liggen vooral in combinatie met bewonersparticipatie, kwaliteitsverbetering en het bereiken van een bloemrijke uitstraling van onze gemeente.

Het gaat om de onderstaande projecten:

Kansrijke projecten	Wat realiseren	Doel	Raming
Entree Diepenhorstlaan	Vergroenen middenberm en groenstroken aan weerszijde van de weg.	Entree omvormen tot visitekaartje voor Rijswijk met daarin aandacht voor biodiversiteit.	€ 40.000,--
De Strijp – Eilandenbuurt Taluds	Biodiverse en beheerbare taluds op 12 locaties in de wijk.	Duurzame en fraaie inrichting van het groen in de wijk.	€ 130.000,--
Fietsstraat Huis te Hoornkade	Een biodiverse en recreatieve groenstrook die aansluit bij de wensen van de gebruikers.	Duurzame en fraaie inrichting van een groenstrook in de wijk.	€ 125.000,--
Piramideplein	Vergroenen en aantrekkelijker maken van het stationsgebied rondom het Piramideplein.	Entree omvormen tot visitekaartje voor Rijswijk.	€ 75.000,--
Generaal Spoorlaan	Onderzoek naar hoe een ecologische verbinding kan worden gemaakt tussen het landgoed te Werve en de wijk te Werve.	Realiseren ecologische verbinding.	€ 10.000,--
Huis te Hoornpark	Visie voor het park en vergroenen en fleuriger maken van de entree van het park.	Handvaten voor een duurzame en fraaie inrichting van het park.	€ 65.000,--
Inzaaiacties	Op diverse locaties bloemrijkzaad inzaaien.	Aantrekkelijker maken grasstroken.	€ 5.000,--
Park Hofrust	Versterken van de cultuurhistorie van het park.	Behoud cultuurhistorische waarden in het park en recreatief aantrekkelijker maken.	€ 150.000,--
S W Churchillaan	Ondergronds en bovengronds voldoende groeiruimte realiseren voor bomen van de 1 ^e grootte.	Duurzame hoofdboomstructuur van de 1 ^e grootte.	€ 350.000,--
			€ 950.000,--

3 Bijenconvenant

Aanleiding

Rijswijk wil begin 2017 het bijenconvenant ondertekenen. Om dat te kunnen, moet de gemeente zich actief inzetten op bij-vriendelijk handelen. Een van de te realiseren punten in de openbare ruimte is de leefomstandigheden van bijen (zowel wilde bijen als honingbijen) te verbeteren.

Wat gaat er gebeuren:

- Samen met lokale afdelingen van IVN en/of KNVV en/of lokale imkers wordt de actuele situatie van hiaten en kansen voor bloemen/drachtplanten in het openbaar groen in beeld gebracht;
- Uitwerken van een plan voor aanvullingen in het openbaar groen. Met onderscheid in wat op korte termijn (aanvullende beplanting, zaaien bloemenmengsels) haalbaar is en wat op lange termijn (bij vervanging van bomen, herinrichting wijkpark) haalbaar is;
- Inkoop plantmateriaal en bloemenzaad voor realiseren van de aanplant die op korte termijn haalbaar is;

Wat levert het op (ambitie)

- Een bijenvriendelijke inrichting van openbare ruimte.
- Bijenvriendelijker beheer van de openbare ruimte.
- Een breed aantrekkelijke inrichting en beheer van openbare voor mens en natuur.
- Een ondertekend convenant.

Benodigd budget:

In totaal is € 50.000 nodig vanuit het Groenontwikkelingsprogramma.

4 Stadsnatuur versterken

Aanleiding

Samen met bewoners en ondernemers wil de gemeente het leefklimaat voor vogels, kleine zoogdieren, insecten (vlinders, bijen) in de stad te verbeteren. Het vergroten van natuurwaarden en natuurbewustzijn vergroot ook de belevingswaarde van het groen en de positieve beleving van de openbare ruimte. Komende jaren willen wij faunavoorzieningen in de openbare ruimte realiseren.

Wat gaat er gebeuren:

- We dragen financieel bij aan initiatieven uit de samenleving tot versterking van de biodiversiteit (nestgelegenheden, voorzieningen vleermuizen etc.)
- We dragen bij aan faunapassages en versterken van ecologische verbindingen en het opheffen van barrières

Wat levert het qua verhoging van de biodiversiteit op

- De aanwezigheid van door de samenleving aangebrachte voorzieningen.
- Civiel technische oplossingen voor het opheffen van barrières (door ons gerealiseerd).
- Groene en blauwe oplossingen voor het opheffen van barrières (door ons gerealiseerd).

Benodigd budget

In totaal is € 50.000 nodig vanuit het groenontwikkelingsprogramma.

5 Overzicht planning en investeringen

		2016	2017	2018	2019	TOTAAL
1	Initiatievenloket & ondersteuning kleine initiatieven	62.500	62.500	62.500	62.500	250.000
2	Investerings in parken & kansrijke projecten	220.000	230.000	250.000	250.000	950.000
3	Bijenconvenant		20.000	15.000	15.000	50.000
4	Stadsnatuur versterken		20.000	15.000	15.000	50.000
		282.500	332.500	342.500	342.500	1.300.000